

ÇANKAYA BELEDİYE BAŞKANINA AÇIK MEKTUP!

Daha Etkin Bir Belediye İçin Çankaya'da
10 BÖLGE, 10 KÜLTÜR-YAŞAM MERKEZİ, 40 MAHALLE

Sayın Bülent Tanık,

Dünyada 210 civarında devlet var. Bunlardan 40'a yakın küçük devletin nüfusu, Çankaya İlçesinin de nüfusu olan 800 binin altında. Çankaya'nın nüfusu gündüz saatlerinde 800 binin çok üstünde. Çünkü; kamu kurumlarının, dersanelerin, otellerin, üniversitelerin çoğu, elçilikler, gar-otogar Çankaya'da.

Çankaya ve Ankara, ikisi birlikte, son 15 yılda inişe geçti kanısındayız. Her iki Belediyenin yönetimleri, önceki üç dönemde, hizmet getirme bakımından başarılı değildi, ne yazık ki! Çankaya Belediyesine ise yerel seçimlerde yeni bir yönetim, yeni bir ruh geldi. Bülent Tanık yönetimi birçok proje açıkladı, bunları uygulamaya geçirmeye başladı. Kızılay'da meydan-hizmet binası, Yıldız'da toplantı-kültür merkezi gibi tasarılar harika! Çankaya'nın canlanacağına inanıyoruz.

Düşündüklerimizi ve önereceklerimizi anlatmak için, belediye çalışmalarını mekansal olarak iki başlık altında sınıflandırmak istiyoruz: **1. Merkez alanlar, 2. Mahalleler.** Birinci maddede tanımladığımız belediye hizmetleri bakımından Çankaya Belediye Başkanı Sayın Bülent Tanık ve çalışma arkadaşlarının başarılı işler yapacağına belirtileri ortaya çıkmıştır. Çankaya'nın merkezi alanlarında önemli işler yapılacağına, kültürel etkinliklerde gelişmeler sağlanacağına inanıyoruz. Burada, ikinci madde olan **Mahalle Belediyeciliğine** ilişkin öneri ve değerlendirmede bulunmak istiyoruz.

Halkın yüzde 60-70'lik bir kısmı (yaklaşık üçte ikisi), gününü mahallesinde geçirmektedir: Okul öncesi çocuklar, ilk ve ortaöğretim öğrencileri, ev kadınları, emekliler, yaşlılar, işsizler ve mahalle esnafı. Çocuk ve gençlik çağı nüfusumuz fazla olduğu gibi, genç emekli nüfusumuz da az değildir. Ama bu büyük nüfusun, gündüz ve akşamlarını, hafta sonlarını değerlendirebileceği, dinlenebileceği, komşuluk ilişkilerini geliştirebileceği yaşam alanları yoktur. Mahalleleri dev yatakhaneler olmaktan ve öyle görülmekten çıkarmalıyız.

Mahalleler şu anda belediye hizmetlerini alma bakımından iyi durumda değiller. Büyükşehir Belediyesinin bir mahalle programı, mahalleleri geliştirme ufku hiç yoktur. Spor ve yeşil alan olarak ayrılmış arsalar, imar planını değiştirip lüks konutlar yaptırarak, zarar bile vermektedir (örneğin 100. Yıl Mahallesinde, Büyükşehir belediyesinin yaptırdığı Gökteşehir bloklarının arsası, imar planında spor alanıydı). Mahallelerde kültürel etkinlik olmadığı gibi, spor yapabilecek alanlar da yok derecesindedir. Ahlatlıbel tesisleri gibi, ağaçların altında oturulacak, çiminde dinlenilecek, bir tarafında spor yapılacak büyük ve toplu tesislere-parklara gereksinim vardır. Küçük parklar bu gereksinimi karşılamaktan uzaktır. Çiğdem gibi yeni mahallelerde ise, Çankaya Belediyesinin sorumluluk alanına giren, yüzlerce küçük park ve çocuk bahçesi alanı yapılmayı beklemektedir. Sadece Çiğdem Mahallesinde bunların sayısı 20'den fazladır. Bunlar için bakımı kolay, yapımı ucuz, hızlı bir yöntem belirlenmelidir.

80 BİN NÜFUSLU 10 BÖLGE

Çiğdem, 100. Yıl, Çukurambar ve Kızılırmak Mahalleleri, Konya Yolu-Eskişehir Yolu ve ODTÜ ormanı tarafından çevrelenmiş, 23 bin konutun bulunduğu, nüfusu yaklaşık 80 bin olan 4 mahalledir. İki ana yol ve bir büyük orman/üniversite tarafından çevrelediği için derli toplu bir bölgedir. Çankaya'nın nüfusça onda birini oluşturmaktadır. Model olarak ele alınabilecek bir alandır. Ama bu bölge, Çankaya nüfusunun onda birini oluştursa bile, Çankaya Belediyesi bütçesinden, hizmet olarak, son 15 yılda yüzde bir bile pay alamamıştır.

Bu bölgenin ortasına yapılacak, bodrumuyla birlikte 4 katlı, taban alanı 500-1000 metrekare, büyük bahçeli, dört mahallede yaşamı canlandıracak, komşuluk ilişkilerini geliştirecek, apartman yaşantısının sonucu olan yabancılaşmayı ortadan kaldıracak bir kültür-yaşam merkezi yapılmasını öneriyoruz. Küçük parklar ve sınırlı boyutlu-işlevli TODAM'lar bu gereksinimleri karşılayamamaktadır. Bu

merkezlerde, kütüphane, kurs odaları, spor salonu, toplantı salonu, yüzme havuzu, çocuk oyun alan ve odaları, açık-kapalı yeme-dinlenme alanları, mahalle-bölge STÖ'leri temsilcilikleri, hatta siyasi parti temsilcilikleri vb. yerler tasarlanabilir. **Öyle bir kültür-yaşam merkezi ki, hiçbir mahallelinin haftada bir kez uğramadan yapamayacağı bir çekim alanı. Hafta içi ve hafta sonu, yaz-kış yaşamın toplumsal merkezi. Yazın Ankara'nın kuruluşunu giderecek bir uygarlık vahası, gerçekleştiğinde belediyeceilikte imrenilecek bir uygulama. "Yeni toplumcu belediye" ciliğin Türkiye belediyelerine gururla sunacağı bir tasarım.** 80 bin nüfusa, her biri 5-10 kilometrekarelik bir alana hizmet vereceğinden, belediye midibüsünün/minibüslerinin hizmet alanındaki mahallelerle bu merkez arasında düzenli seferler yapması ulaşım kolaylığını sağlayacaktır. Yeni mahallelerde bu tür yapıların kurulması için uygun arsalar bulunmaktadır. Çankaya'nın her yeri, özellikle merkez bölgeler (Çankaya, G.O.P., Ayrancı, K.Esat vd) bölgemiz gibi derli-toplu olmadığından, bölgesel ayırma kolay değil. Ancak bu bölümlenme, mevcut semtleri-büyük caddeleri temel alarak yapılabilir kanısındayız. Örneğin Dikmen caddesi ile Konya Yolu arasında yer alan, Dikmen-Öveçler-Sokollu-Balgat semtleri, üst-alt kısımlar olarak iki bölgeye ayrılarak ele alınabilir, ya da ikişer semt olarak ayrılabilir belki.

Çankaya bir küçük devlet gibi. İlçemiz bu boyutlardayken, Çankaya'da ve benzer büyük belediyelerde, daha verimli bir belediyeceilik yapılabilmesi, mahallelere daha etkin hizmet verilebilmesi için bu önerimizi dikkatinize sunuyoruz.

MAHALLELERE DÖNÜK ÇALIŞMALAR GELİŞTİRİLMELİ

Çankaya'nın 116 mahallesi var. Ortalama mahalle nüfusu 6-7 bin. Çiğdem Mahallemizin nüfusu 20 bin, yanımızdaki 100. Yıl Mahallesi'nin 35 bin civarında. Mahalle nüfusları dengeli değil, mahalle sayısı ise çok. Mahalle sayısının, sözünü ettiğimiz 10 bölgenin her birine 3-4 mahalle (15-25 bin nüfusa bir muhtarlık) düşecek biçimde, 40'la sınırlanarak toplulaştırılması, halk-muhtarlık ve belediye-muhtarlık ilişkilerinin de verimli yürütmesi bakımından yararlı olur kanısındayız. 116 mahalleyi tek tek ele alarak yukarıda önerdiğimiz türden bir toplumsallaşma ve hizmet atılımını mahallelerde yapabilmek güç olduğu için "10 kültür- yaşam merkezi, 40 mahalle" önerisinde bulunuyoruz.

Herkesin gözü önünde olan Kızılay gibi merkez alanların yanı sıra mahalleler unutulmamalı, mahallelere dönük bir belediyeceilik anlayışı, programı geliştirilmelidir. Çankaya Belediyesinin bu yönden kendisini geliştirmesini diliyoruz. Halkın üçte ikisinin gündüz yaşamını, tamamının hafta sonu ve gece yaşamını geçirdiği, "kenarda unutulmuş" gibi duran mahallelere dönük çalışmalar, belediyeceiliğin yarısını oluşturmaktadır. Bir "mahalle başarısı" elde etmemiş belediye yönetimini, dönem sonunda değerlendirirken, "çok başarılı" olarak nitelenmek güç olur kanısındayız.

Anadolu'da 5-10 bin nüfuslu yüzlerce ilçe ve belediye bulunmaktadır. Büyük kentlerde ise, bir küçük kent nüfusuna sahip 20-30 bin nüfuslu mahalleler bile; yetkisiz, bütçesiz, çalışsınız ve çaresiz muhtarlara teslim edilmiştir. Aslında, artık, kentlerimiz, bu büyük mahallelerinde, semt meclislerinin kurulduğu, muhtarların yetkilendirildiği ve akçalandırıldığı yeni bir mahalle örgütlenmesine yasal olarak kavuşturulmalıdır. Bu konudaki önerilerini, Çiğdemim Derneği, geçtiğimiz yıllarda TBMM İçişleri Komisyonuna ulaştırmıştı.

Çiğdemim Derneği